

RÓZSA JESZENYINNEK

A hosszú kitapinthatatlan homály után itt állok nem messze a kaszárnyától. Akarom, hogy lásson, tudni akarom, mennyire hasonlítok még magamra. Foszlott rongyokban járok én, ennek a szörnyűséges háborúnak az áldozata... Nem tudom, ki harcolt, s miért, nem érdekel az oktan örültség, melyet háborúnak hívnak.

Tenyerem helyén fájoan tehetetlen az üresség. Megnémultam. Megöregedtem. Csapzottan leng őszbe mosódó hajam, és nincs senkim, aki megsegítsen. Minden oldalról teher, mely súlyosabb a halálnál.

E percben már csak a férjemet várom bizonytalansággal és szorongással telve. Nem tudja, hogy túléltem, és sikerült megtalálnom őt ebben a városban, a kaszárnyában.

Jelentkezzem neki, vagy elégedjek meg azzal, hogy látom, még mielőtt végérvényesen elvesznék? Vívódom.

Egy köre ülök, előttem a ritkán taposott ösvényen dagadt a por. Emlékszem, kislány koromban mindig szerettem a porba firkálni. Most is térdre ereszkedem, megpróbálhatnám leírni a nevem. Kézcsonkom megremegett, miközben a remény megmelengette a szívemet. Vajon elég lesz-e ez? — pillantottam a kaszárnya felé. Ki kell valamit találnom, amiről minden magyarázkodás nélkül felismerne, valamit, ami csak a miénk volt. Mit válasszak? Töprengtem lázasan, hisz annyi szép emlékünk volt, s most mind életre kelt; jajongtak bennem, fojtogattak. Nem volt hangom sikoltani. Egyszerre elhagyott minden erőm.

Mikor már kimerülten megadtam volna magam, emlékezetembe szökött a szobám, a szobánk. A heverő felett a képünk, szemben vele, az ellenkező sarokban az íróasztalom. Nem messze könyvekkel teli polc, emlékszem, nem volt időm mindegyiket elolvasni. Az íróasztal felett, a falon, Jeszenyin képe függött. Alatta nyúlánk nyakú váza, s benne mindig csak egy szál vörös rózsza. Az apró betűs aláírás a kedves költő utolsó sorai. Nem tudom, miért éppen azokat írtam oda, talán mert a végsők voltak, legközelebb a halálhoz.

A virágot a férjem hozta az első napokban. Talán hogy rejtse lappangó féltékenységét, meg azért is, mert nagyon szerettem a rózsákat. Sokszor mondogatta: »Elhoztam a rózsát a te Jeszenyinednek.« Ilyenkor mindig őszintén felderültem. Igen, ez az.

Tovább várok. Katonák jönnek.

Nem lepődtem meg, mikor nem ismert meg és elment mellettem. Kiáltani akartam, de hang helyett csak rekedt krákogás tört elő a torcomból. Visszatért erőm, utánabotorkáltam. Rám emelte nagy szemét,

nem ismert fel, szomorú tekintete valahol a távolba merült. A kétségbeesés és a kín még jobban eltorzították az arcomat.

— Mit kíván? — kérdezte. Hiába erőlködtem, egyetlen szót sem tudtam kiejteni, nem volt erőm.

— Hagyd, lehet, hogy részeg, vagy bolond — mondta a barátja.

Ki akartak kerülni, én azonban ismét férjem elé toppantam. Kiáltani szerettem volna: »Én vagyok, egyetlenem! Én!« Nem bírtam... Kétségbeesetten próbáltam megragadni azzal, ami a kezemből megmaradt... A járatlan ösvény széle felé toltam.

— Mutatni akar valamit?

Bólintottam, s letérdeltem a fővényre, kézcsonkossal írni kezdtem. Attól rettegetem, hogy elveszti türelmét s itthagya, de nem ment el, fölém hajolt, mind közelebb éreztem magamhoz és a földhöz. Lélegzete sosem hallott szimfónia, mely magával hozta a hitet és a menekülést valamitől. A porba ezt írtam:

»Hozd el nekem Jeszenyin rózsáját.«

Mikor könnyes szemmel befejeztem az utolsó betűt, arcomon éreztem keze melegét. Egy pillanatig nézett, majd mellém térdelt és megölelt.

— Kedvesem, egyetlenem — jajdult fel. Erősen tartott, míg én keservesen zokogtam. Lassan eltűnt a homány és a teher. Ő mellettem ült, s csodálkozva nézett. Felébredtem.

— Bocsáss meg, nehéz álomom volt — mondtam arcomat törölve. Szétnéztem a szobában. Az asztal, Jeszenyin képe, a vázában frissen szakított vérvörös rózsabimbó.

— Elhoztam a rózsát — szólt elkapva tekintetemet. — Mi volt az a rémes álom? — kérdezte könnyeimet szárítva.

Hozzábújtam suttogva:

— Nem lesz háború. Mondd, hogy nem lesz!

— Nem... Nyugodj meg.

Kopeczky Csaba fordítása